

विश्वलोचनचक्रपूजा

ॐ नमो भगवते हनुमते रुद्रावताराय महाबलाय आज्ञनेयाय
वायुपुत्राय कोसलेन्द्रानुचराय साम्प्रतं स्वात्मानं दर्शय सत्यं वद
वद स्वाहा हां हां ॐ ॥ इति मन्त्रः ।

ॐ अस्य श्रीविश्वलोचनचक्रराजहनुमन्महामन्त्रस्य
अगस्त्यऋषिः अतिजगतीच्छन्दः । कोसलेन्द्रानुचरो महेश्वरो
हनुमान्देवता । हां बीजम् । स्वाहा शक्तिः । नमः कीलकम् ।
स्वात्मदर्शने विनियोगः ।
ऋष्यादिन्यासः ॥

ॐ अगस्त्यऋषये नमः । शिरसि ।
ॐ अतिजगतीच्छन्दसे नमः । मुखे ।
ॐ कोसलेन्द्रानुचराय महेश्वराय हनुमते देवतायै नमः । हृदि ।
ॐ हां बीजाय नमः गुह्ये ।
ॐ स्वाहा शक्तये नमः । पादयोः ।
ॐ नमः कीलकाय नमः । नाभौ ।
ॐ स्वात्मदर्शनविनियोगाय नमः सर्वाङ्गे ॥

हृदयादिषडङ्गन्यासः । ॐ नमो भगवते हां हनुमते हृदयाय नमः ।
ॐ रुद्रावताराय महाबलाय हीं हनुमते शिरसे स्वाहा ।
ॐ आज्ञनेयाय वायुपुत्राय हूं हनुमते शिखायै वषट् ।
ॐ कोसलेन्द्रानुचराय ह्रैं हनुमते कवचाय हुम् ।
ॐ साम्प्रतं स्वात्मानं दर्शय दर्शय ह्रौं हनुमते नेत्रत्रयाय वौषट् ।
ॐ सत्यं वद वद स्वाहा हां हां ॐ हः हनुमते अस्त्राय फट् ।
ध्यानम् ।

मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतां वरिष्ठम् ।
वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शिरसा नमामि ॥

पीठदेवताप्रतिष्ठा ।

ॐ मं मण्डूकादिपरतत्त्वपीठदेवताभ्यो नमः ।

ॐ विमलायै नमः । ॐ ज्ञानायै नमः । ॐ क्रियायै नमः ।

ॐ योगायै नमः । ॐ प्रह्वायै नमः । ॐ सत्यायै नमः ।

ॐ ईशानायै नमः । मध्ये । ॐ अनुग्रहायै नमः ।

ॐ नमो भगवते रुद्राय सर्वभूतात्मने हनुमते

सर्वात्मसंयोगपद्मपीठात्मने नमः ॥ इति हनुमन्तं पीठे निधाय ।

ॐ सविन्मय परो देव परामृतरसप्रिय ।

विश्वलोचनचक्रपूजा -

अनुज्ञां हनुमन् देहि परिवारार्चनाय मे ॥ इति पुष्पाञ्जलिं दद्यात् ।

आवरणपूजा ॥ -

(मध्ये) ॐ रां रामाय नमः । रामश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

(पूर्वे) ॐ हां हनुमते नमः हनुमच्छ्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

(ईशान्ये) ॐ सं सुग्रीवाय नमः सुग्रीवश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

(आग्नेय्ये) ॐ लं लक्ष्मणाय नमः लक्ष्मणश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

।

ॐ अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सल ।

भक्त्या समर्पये तुभ्यं प्रथमावरणार्चनम् ॥

ॐ अणिमायै नमः । अणिमाश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

ॐ महिमायै नमः । महिमाश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

ॐ गरिमायै नमः । गरिमाश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

ॐ लघिमायै नमः । लघिमाश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

ॐ प्राप्त्यै नमः । प्राप्तिश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

ॐ प्राकाम्यायै नमः । प्राकाम्यश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

ॐ ईशितायै नमः । ईशिताश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

ॐ वशितायै नमः । वशिताश्रीपादुकां पूजयामि तर्पयामि नमः ।

ॐ अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सल ।

भक्त्या समर्पये तुभ्यं द्वितीयावरणार्चनम् ॥

ॐ विजयध्वजाय नमः । ॐ सिंहध्वजाय नमः । ॐ हलध्वजाय नमः ।

ॐ सुषेणाय नमः । ॐ भद्रसेनाय नमः । ॐ जयसेनाय नमः ।

ॐ विजयसेनाय नमः । ॐ गोमुखाय नमः । ॐ दधिमुखाय नमः ।

ॐ जडलाङ्गूलाय नमः । ॐ महीलाङ्गूलाय नमः । ॐ कालाय नमः ।
 ॐ महाकालाय नमः । ॐ वज्रसाराय नमः । ॐ महासाराय नमः ।
 ॐ मकरध्वजाय नमः ।

ॐ अभीष्टसिद्धिं मे देहि शरणागतवत्सल ।

भक्त्या समर्पये तुभ्यं तृतीयावरणार्चनम् ॥

(इतः परं वृत्ते मातृकाक्षराणि द्वारेषु दिक्पतितदायुधपूजा च
 इत्यावरणपूजां कृत्वा धूपादिना सम्पूज्य स्तोत्रादिना हनुमन्तं
 स्तुत्वा मालां संस्कृतामादाय हृदये धारयन् मौनी एकाग्रचित्तः
 भूत्वा मूलमन्त्रं जपति ॥)

अस्य मन्त्रस्य पुरश्चरणमेकलक्षजपः । बदलघृतैः दशांशतो होमः
 ।

तद्दशांशेन त्रिमधुभिः (मधुघृतशर्कराभिः) तर्पणम् ।

तद्दशांशेन गन्धवारिभिः मार्जनम् । तद्दशांशेन मोदकैः पायसेन वा
 ब्राह्मणभोजनम् ।

इति मन्त्रसिद्धिः ॥

दीपपूजा-शुक्र-शनि-भौमवासरे घृतदीपं स्वर्णादिपात्रे
 सुगन्धवर्त्या संयोज्य ॐ हनुमद्दीपाय नमः इति दीपं सम्पूज्य प्रज्वाल्य
 कज्जलं पाययेत् ।

ॐ हनुमदञ्जनाय नमः । इति कज्जलं सम्पूज्य ततः विशाले शोभने
 पात्रे द्यङ्गुलं वर्तुलं तदुपरि चतुरङ्गुलं चक्रवालं अलक्तकेन
 विधाय,

तत्राद्यमण्डले सुगन्धेन स्नेहेन कज्जलं संयोज्य तदुपरि मण्डलं
 कुङ्कुमेन संलिप्य भूर्जपत्रे मूलमन्त्रं लिखित्वा, मन्त्रान्तरे च
 पत्रान्तरयोः

स्थाननिरूपकतगरादीन् अगरुकर्पूरकल्केन निरूपयेत् तदग्रे यन्त्रं
 लिखित्वा तेषां मूलमन्त्रेण षोडशोपचारैः सम्पूजयेत् ॥

ॐ जयत्यतिबलो रामो लक्ष्मणश्च महाबलः ।

राजा जयति सुग्रीवो हनुमान्कार्यसाधकः ॥ इति वा मन्त्रेण सम्पूजनम् ॥

ततः स्नातं शुद्धं अखण्डितब्रह्मचर्यं अदूषितं वटुं आनीय तत्र
 संस्थाप्य तस्य मन्त्रं श्रावयेत् पूजां च कारयेत् । ततः गोघृतेन

तैलेन वा दीपं प्रज्वाल्य शुचिः प्रयतः साधकः मौनेन
अष्टोत्तरशतवारं मूलमन्त्रं जपेत् ।
ततो वटुं समुत्थाप्य दीपकेन स्पृष्टं कृत्वा मेचकमण्डले
नेत्रं दत्त्वा दीपं पश्येत् । तत्र मन्त्रत्रयं जपेत् । हुं इति उच्चरन् वटुं
पृच्छेत् - किं पश्यसि? ” इति । एवं पुनः पुनः पृच्छेत् ॥

वटुः पूर्वं तेजोमण्डलं पश्यति । तत उत्तरं; तत उपवेशनम् । ततः
प्रभाम् । ततः समयदेवताः । ततः सिंहासनम् । अनन्तरं अनुक्रमं
हनुमन्तं, सुग्रीवं, लक्ष्मणं, श्रीरामं च पश्यति । ततः स्वचिन्तितं
कार्यं यजमानः वटवे श्रावयेत् । वटुः कृताञ्जलिर्भूत्वा “भगवन्
हनुमन् मया निवेदितं कार्यं कृपया वदतु भवान् ।” इति ब्रूयात् ।
तद्भाषितं श्रुत्वा यजमानः गुरवे निवेदयेत् । तेन सिद्धसिद्धी जानीयात् ।
यदा तु वटुः किमपि न पश्यति, अन्यथा वा पश्यति गिरि-समुद्रयक्ष-
राक्षस-नर-नारी-पशु-पक्षिगणं पश्यति, तदपि तदा शुभाशुभं
तद्रूपेण जानीयात् । यद्यनिष्टं पश्यति तदा यन्त्रं वटुशिरसि
निधाय मन्त्रं जप्त्वा पुनः “किं पश्यसि” इति तं पृच्छेत् । ततः इष्टं
पश्यति । अनन्तरं कार्यं पृच्छेत् । चोर-जार-नारी-द्यूतादीनां प्रशं
न कुर्यात् ॥

शान्त्यर्थं श्वेतवस्त्रमाल्यनैवेद्योपचारैः तुष्टिं कुर्यात् ।
इतरे रक्तवस्त्राणि धारयेयुः । कार्यसिद्धिर्भवति । प्रश्नावेला
अर्धरात्रिरेव ॥

इत्यगस्त्यसंहितायां विश्वलोचनचक्रपूजाविधानं समाप्तम् ॥

From Hanumatstutimanjari, Mahaperiaval Publication

Proofread by PSA Easwaran psaeaswaran at gmail

——
vishvalochanachakrapUjA

pdf was typeset on September 17, 2023

——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

